

Piotr Ciępka

Diariusz prawniczy (6)

DOI: 10.4467/15053520PnD.22.024.17420

Druga połowa 2022 roku przyniosła kolejne zmiany w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym*¹. Zmiany te mają różny charakter, dlatego zostały opisane poniżej w zróżnicowany sposób. Najistotniejsza nowelizacja obowiązuje od 21 września 2022 r., a wprowadzone nią zmiany polegają na korekcie i wprowadzeniu nowych definicji formalnych. Niewielka zmiana wystąpiła również w *rozporządzeniu w sprawie znaków i sygnałów drogowych*².

* * *

Pierwsza część zmian ustawy *Prawo o ruchu drogowym*, obowiązujących od 4 września 2022 r. jest skutkiem wejścia w życie kolejnych postanowień ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. *o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw*³. Zmiany dotyczą likwidacji obowiązku zaopatrzenia pojazdów w nalepkę kontrolną i funkcjonowania karty pojazdu. Od 4 września 2022 r. samochody nie muszą posiadać nalepki kontrolnej na przedniej szybie i nie ma już obowiązku wydawania, posiadania i przekazywania karty pojazdu. Rezygnacja z ich wydawania wynika z dostępu organów rejestrujących pojazdy oraz organów kontroli ruchu drogowego do centralnej ewidencji pojazdów.

* * *

Zmiany, które weszły w życie w dniu 9 września 2022 r. są skutkiem wejścia w życie postanowień ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. *o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw*⁴. Zmiany dotyczą art. 130b. (Sprawozdania ze śmiertelnych wypadków drogowych) i art. 140c. (Zadania Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego). Nie są to zmiany istotne z punktu widzenia

Mgr inż. Piotr Ciępka, Instytut Ekspertyz Sądowych w Krakowie, ORCID 0000-0001-5833-4618.

¹ T.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 450 z późn. zm.

² T.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2310 z późn. zm.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1517.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1783.

bezpieczeństwa ruchu drogowego ani rekonstrukcji wypadków drogowych, dlatego nie ma uzasadnienia do ich szczegółowego opisywania.

* * *

Kolejne zmiany w ustawie *Prawo o ruchu drogowym* weszły w życie w dniu 17 września 2022 r. Wynikają one z wejścia w życie postanowień ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. *o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw*⁵. Zmiany te rozszerzają zakres wykroczeń, które powodują zatrzymanie przez policjanta prawa jazdy w przypadku trzykrotnego ich popełnienia.

* * *

Najwięcej zmian w ustawie *Prawo o ruchu drogowym* wprowadził art. 7 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. *o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Drog oraz niektórych innych ustaw*⁶. Zmiany te obowiązują od dnia 21 września 2022 r., a dotyczą w większości zmian i wprowadzenia nowych definicji formalnych określonych w art. 2 – drogi, drogi o nawierzchni gruntowej, drogi o nawierzchni twardej, autostrady, drogi ekspresowej, drogi dla pieszych, drogi dla pieszych i rowerów, drogi dla rowerów, pobocza, chodnika, skrzyżowania, przejścia dla pieszych, przejścia sugerowanego, przejazdu dla rowerzystów i tunelu. W art. 7 zmianie uległa delegacja dla ministra właściwego do spraw transportu dotycząca określenia w drodze rozporządzenia wzorów, znaczenia i zakresów obowiązywania znaków i sygnałów drogowych w ruchu drogowym, wzorów lub rodzajów i zakresów stosowania urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, warunków jakim powinny odpowiadać znaki i sygnalizatory drogowe oraz urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego. Ponadto uległa zmianie przedmiotowa delegacja w zakresie podstawowych warunków sytuowania znaków i sygnalizatorów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w pasie drogowym. W art. 10 dodano pkt. 10b, w którym wprowadzono wyjaśnienie, co należy rozumieć pod pojęciem „organizacji ruchu”. Pozostałe zmiany są konsekwencją zmian definicji formalnych, poza art. 78a, z którego usunięto pkt 2, dotyczący decyzji o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu i pkt 3, dotyczący możliwości czasowego wycofania pojazdu z ruchu na okres od 2 do 24 miesięcy i możliwości jego przedłużenia na okres do 48 miesięcy. Ponieważ zdecydowana większość tych zmian ma duże znaczenie dla każdego uczestnika ruchu drogowego, poniżej przedstawiłem je w sposób przyjęty w poprzednich częściach diariusza⁷.

Art. 2.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 2328.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 1768.

⁷ Tekst skreślony obowiązywał do 20 września 2022 r., a tekst wpisany czerwonką pogrubioną obowiązuje od 21 września 2022 r.

- 1) droga — wydzielony pas terenu składający się z jezdni, pobocza, chodnika, drogi dla pieszych lub drogi dla rowerów, łącznie z torowiskiem pojazdów szynowych znajdującym się w obrębie tego pasa, przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów, ruchu pieszych, ruchu osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt;
droga – drogę w rozumieniu art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 i 1768);
- 1a) droga publiczna – drogę w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1376 i 1595 oraz z 2022 r. poz. 32 i 655);
- 1b) droga wewnętrzna – drogę **wewnętrzną** w rozumieniu art. 8 ust. 1 i 1¹ ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- 2) droga twarda — drogę z jezdnią o nawierzchni bitumicznej, betonowej, kostkowej, klinkierowej lub brukowej oraz z płyt betonowych lub kamienno-betonowych, jeżeli długość nawierzchni przekracza 20 m; inne drogi są drogami gruntowymi; (uchylony);
- 2a) droga o nawierzchni gruntowej – drogę z jezdnią o nawierzchni z gruntu rodzimego lub nasypowego, ulepszonego mechanicznie lub chemicznie, w której wierzchnia warstwa może być wykonana z kruszywa naturalnego, sztucznego lub pochodzącego z recyklingu;
- 2b) droga o nawierzchni twardej – drogę niebędącą drogą o nawierzchni gruntowej;
- 3) autostrada — drogę dwujezdniową, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, na której nie dopuszcza się ruchu poprzecznego,
autostrada – autostradę w rozumieniu art. 4 pkt 11 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, z wyłączeniem czterokołowca, które na równej, poziomej jezdni mogą rozwinąć prędkość wynoszącą co najmniej 40 km/h, w tym również w razie ciągnięcia przyczep;
- 4) droga ekspresowa — drogę dwu- lub jednojezdniową, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, na której skrzyżowania występują wyjątkowo, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, z wyłączeniem czterokołowca;
droga ekspresowa – drogę ekspresową w rozumieniu art. 4 pkt 10 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, z wyłączeniem czterokołowca;
- 4a) droga dla pieszych – drogę lub część drogi przeznaczoną do ruchu pieszych i osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch

oraz pełnienia innych funkcji, w szczególności zatrzymania lub postoju pojazdów;

- 4b) droga dla pieszych i rowerów – drogę lub część drogi, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, przeznaczoną do ruchu pieszych, osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, rowerów, hulajnóg elektrycznych i urządzeń transportu osobistego;
- 5) droga dla rowerów – drogę lub jej część przeznaczoną do ruchu rowerów, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla rowerów jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- droga dla rowerów – drogę lub część drogi niebędącą jezdnią, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, przeznaczoną do ruchu rowerów, hulajnóg elektrycznych i urządzeń transportu osobistego oraz osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch i ruchu pieszych, w przypadkach przewidzianych w ustawie;**
- 6) jezdnia – część drogi przeznaczoną do ruchu pojazdów; określenie to nie dotyczy torowisk wydzielonych z jezdni;
jezdnia – jezdnię w rozumieniu art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- 8) pobocze – część drogi przyległą do **usytuowaną przy jezdni**, która może być przeznaczona do ruchu pieszych lub niektórych pojazdów, postoju pojazdów, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt;
- 9) chodnik – część drogi **dla pieszych** przeznaczoną **wyłącznie** do ruchu pieszych i osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch;
- 10) skrzyżowanie – przecięcie się w jednym poziomie dróg mających jezdnię, ich połączenie lub rozwidlenie, łącznie z powierzchniami utworzonymi przez takie przecięcia, połączenia lub rozwidlenia; określenie to nie dotyczy przecięcia, połączenia lub rozwidlenia drogi twardej z drogą gruntową, z drogą stanowiącą dojazd do obiektu znajdującego się przy drodze lub z drogą wewnętrzną;
skrzyżowanie – część drogi będącą połączeniem dróg albo jezdni jednej drogi w jednym poziomie, z wyjątkiem połączenia drogi o nawierzchni twardej z drogą o nawierzchni gruntowej lub z drogą wewnętrzną;
- 11) przejście dla pieszych – powierzchnię jezdni, drogi dla rowerów lub torowiska, przeznaczoną do **przechodzenia przekraczania tych części drogi** przez pieszych, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;
- 11a) przejście sugerowane – nieoznakowane, dostosowane technicznie miejsce umożliwiające przekraczanie jezdni, drogi dla rowerów lub torowiska przez pieszych, niebędące przejściem dla pieszych;**
- 12) przejazd dla rowerzystów – powierzchnię jezdni lub torowiska przeznaczoną do **przejeżdżania przez rowerzystów**, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;

przejazd dla rowerów – powierzchnię jezdni lub torowiska przeznaczoną do przekraczania tych części drogi przez osoby kierujące rowerami, hulajnogami elektrycznymi i urządzeniami transportu osobistego oraz osoby poruszające się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;

- 14) ~~tunel – budowlę na drodze, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;~~
tunel – budowlę przeznaczoną do przeprowadzenia drogi przez lub pod przeszkodą, oznaczoną odpowiednimi znakami;

Art. 7.

2. (uchylony).

3. (uchylony).

3a. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory, znaczenia i zakresy obowiązywania znaków i sygnałów drogowych w ruchu drogowym,
- 2) wzory lub rodzaje i zakresy stosowania urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- 3) warunki, jakim powinny odpowiadać znaki i sygnalizatory drogowe oraz urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- 4) podstawowe warunki sytuowania znaków i sygnalizatorów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w pasie drogowym – uwzględniając postanowienia umów międzynarodowych oraz czytelność i zrozumiałość znaków i sygnałów drogowych dla uczestników ruchu drogowego, a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

3b. Minister właściwy do spraw transportu może wydawać, rozpowszechniać lub rekomendować wzorce i standardy dotyczące szczegółowych warunków sytuowania znaków i sygnalizatorów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w pasie drogowym, w formie opracowań, na zasadach określonych w art. 17 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Art. 10.

10b. Ruch na drodze odbywa się na podstawie zatwierdzonej organizacji ruchu, przez którą rozumie się:

- 1) geometrię drogi i zakres dostępu do drogi;
- 2) sposób umieszczania znaków pionowych, poziomych, sygnalizatorów i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 3) zasady i sposób działania sygnalizacji, znaków świetlnych, znaków o zmiennej treści i innych zmiennych elementów.

10c. W przypadku wykonywania robót budowlanych dotyczących drogi, wymagających uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej albo zgłoszenia wykonywania robót budowlanych, projekt organizacji ruchu sporządza się przed wszczęciem postępowania w sprawie wydania tych decyzji albo przed dokonaniem zgłoszenia.

Art. 11.

1. Pieszy jest obowiązany korzystać z ~~chodnika~~ **drogi dla pieszych** lub drogi dla pieszych i rowerów, a w razie ich braku – z pobocza. Jeżeli nie ma pobocza lub czasowo nie można z niego korzystać, pieszy może korzystać z jezdni, pod warunkiem zajmowania miejsca jak najbliżej jej krawędzi i ustępowania miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi.
4. Korzystanie przez pieszego z drogi dla rowerów jest dozwolone tylko w razie braku ~~chodnika~~ **drogi dla pieszych, drogi dla pieszych i rowerów** lub pobocza albo niemożności korzystania z nich. Pieszy, z wyjątkiem osoby niepełnosprawnej, korzystając z tej drogi, jest obowiązany ustąpić miejsca osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, kierującemu rowem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego.
- 4a. Pieszy poruszający się po drodze po zmierzchu poza obszarem zabudowanym jest obowiązany używać elementów odbłaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu, chyba że porusza się po drodze ~~przeznaczonej wyłącznie dla pieszych, drodze dla pieszych i rowerów lub po chodniku-drodze dla rowerów.~~

Art. 13.

1. Pieszy wchodzący na jezdnię, **drogę dla rowerów** lub torowisko albo przechodzący przez ~~jezdnię lub torowisko~~ **te części drogi** jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz, ~~z zastrzeżeniem ust. 2 i 3,~~ korzystać z przejścia dla pieszych.
2. Przechodzenie przez jezdnię **lub drogę dla rowerów** poza przejściem dla pieszych jest dozwolone; **na przejściu sugerowanym albo poza przejściem sugerowanym** ~~gdy jeżeli~~ odległość od przejścia **dla pieszych** przekracza 100 m. Jeżeli jednak skrzyżowanie znajduje się w odległości mniejszej niż 100 m od wyznaczonego przejścia **dla pieszych**, przechodzenie jest dozwolone również na tym skrzyżowaniu.
3. Przechodzenie przez jezdnię **lub drogę dla rowerów** poza przejściem dla pieszych, o którym mowa w ust. 2, jest dozwolone tylko pod warunkiem, że nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub utrudnienia ruchu pojazdów. Pieszy jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa pojazdom i do przeciwległej krawędzi jezdni **lub drogi dla rowerów** iść drogą najkrótszą, prostopadle do osi jezdni **lub drogi dla rowerów**.

4. Jeżeli na drodze znajduje się przejście nadziemne lub podziemne dla pieszych, pieszy jest obowiązany korzystać z niego, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
Jeżeli na drodze znajduje się tunel lub wiadukt dla pieszych albo pieszych i rowerów, pieszy jest obowiązany korzystać z niego.
5. Na obszarze zabudowanym, na drodze dwujezdniowej ~~lub po której kursują tramwaje po torowisku wyodrębnionym z jezdni~~, pieszy, przechodząc przez jezdnię ~~lub torowisko~~, jest obowiązany korzystać tylko z przejścia dla pieszych.
6. ~~Przechodzenie przez torowisko wyodrębnione z jezdni jest dozwolone tylko w miejscu do tego przeznaczonym.~~
Przechodzenie przez torowisko wyodrębnione z jezdni jest dozwolone na przejściu dla pieszych albo przejściu sugerowanym. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 14.

Zabrania się:

- 1) wchodzenia na jezdnię **lub drogę dla rowerów**:
 - a) bezpośrednio przed jadącym pojazdem, w tym również na przejściu dla pieszych,
 - b) spoza pojazdu lub innej przeszkody ograniczającej widoczność drogi;
- 2) przechodzenia przez jezdnię **lub drogę dla rowerów** w miejscu o ograniczonej widoczności drogi;
- 3) zwalniania kroku lub zatrzymywania się bez uzasadnionej potrzeby podczas przechodzenia przez jezdnię, **drogę dla rowerów** lub torowisko;
- 4) przebiegania przez jezdnię **lub drogę dla rowerów**;
- 7) przechodzenia przez jezdnię **lub drogę dla rowerów** w miejscu, w którym urządzenie zabezpieczające lub przeszkoda oddzielają drogę dla pieszych ~~albo chodnik~~ **lub drogę dla pieszych i rowerów** od jezdni **lub drogi dla rowerów**, bez względu na to, po której stronie jezdni one się znajdują;
- 8) korzystania z telefonu lub innego urządzenia elektronicznego podczas wchodzenia lub przechodzenia przez jezdnię, **drogę dla rowerów** lub torowisko, w tym również podczas wchodzenia lub przechodzenia przez przejście dla pieszych – w sposób, który prowadzi do ograniczenia możliwości obserwacji sytuacji na jezdni, **drodze dla rowerów**, torowisku lub przejściu dla pieszych.

Art. 15a.

1. Osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch jest obowiązana korzystać z ~~chodnika~~ drogi dla pieszych, **drogi dla pieszych i rowerów** lub drogi dla rowerów. Osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch na drodze dla rowerów obowiązuje ruch prawostronny.
3. Osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, korzystając z ~~chodnika~~ ~~albo~~ drogi dla pieszych **lub drogi dla pieszych i rowerów**,

jest obowiązana poruszać się z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego, zachować szczególną ostrożność, ustępować pierwszeństwa pieszemu oraz nie utrudniać jego ruchu.

4. Osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, przekraczając jezdnię, **drogę dla rowerów lub torowisko**, jest obowiązana zachować szczególną ostrożność oraz korzystać ~~odpowiednio~~ z przejazdu dla ~~rowerzystów~~ **rowerów**, a w przypadku jego braku – z przejścia dla pieszych albo przejścia sugerowanego, na zasadach określonych dla ruchu pieszych w przepisach art. 13.
5. ~~Przekraczanie torowiska wyodrębnionego z jezdni przez osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch jest dozwolone tylko w miejscu do tego przeznaczonym.~~ (uchylony).

Art. 17.

1. Włączanie się do ruchu następuje przy rozpoczynaniu jazdy po postoju lub zatrzymaniu się niewynikającym z warunków lub przepisów ruchu drogowego oraz przy wjeżdżaniu:
 - 2) na drogę z pola lub na drogę ~~twardą~~ **o nawierzchni twardej** z drogi **o nawierzchni** gruntowej;
 - 3) na jezdnię z pobocza, z ~~chodnika~~ **drogi dla pieszych** lub z pasa ruchu dla pojazdów powolnych;
 - 3a) na jezdnię lub pobocze z drogi dla rowerów **lub drogi dla pieszych i rowerów**, z wyjątkiem wjazdu na przejazd dla ~~rowerzystów~~ **rowerów** lub pasa ruchu dla rowerów;

Art. 26.

3. Kierującemu pojazdem zabrania się:
 - 3) jazdy wzdłuż po ~~chodniku~~ **drodze dla pieszych** lub przejściu dla pieszych, z zastrzeżeniem art. 33 ust. 6, art. 33a ust. 2 oraz art. 33b ust. 2.
4. Kierujący pojazdem, przejeżdżając przez ~~chodnik~~ **drogę dla pieszych lub drogę dla pieszych i rowerów**, jest obowiązany jechać powoli i ustąpić pierwszeństwa pieszemu.
5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio podczas jazdy po placu, na którym, ze względu na brak wyodrębnienia jezdni i ~~chodników~~ **dróg dla pieszych lub dróg dla pieszych i rowerów**, ruch pieszych i pojazdów odbywa się po tej samej powierzchni.
6. Kierujący pojazdem jest obowiązany zachować szczególną ostrożność przy przejeżdżaniu obok oznaczonego przystanku tramwajowego nieznajdującego się przy ~~chodniku~~ **drodze dla pieszych lub drodze dla pieszych i rowerów**. Jeżeli przystanek nie jest wyposażony w wysepkę dla pasażerów, a na przystanek wjeżdża tramwaj lub stoi na nim, kierujący jest obowiązany zatrzymać pojazd w takim miejscu i na taki czas, aby zapewnić pieszemu swobodne dojście

do tramwaju lub na ~~chodnik~~ **drogę dla pieszych lub drogę dla pieszych i rowerów**. Przepisy te stosuje się odpowiednio przy ruchu innych pojazdów komunikacji publicznej.

Art. 27.

1. Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejazdu dla ~~rowerzystów~~ **rowerów**, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego oraz osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, znajdującym się na przejeździe.
- 1a. Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego oraz osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, jadącym na wprost po jezdni, pasie ruchu dla rowerów, drodze dla **pieszych i rowerów, drodze dla** rowerów lub innej części drogi, którą zamierza opuścić.
3. Kierujący pojazdem, przejeżdżając przez drogę dla **pieszych i** rowerów ~~poza jezdnię~~ **lub drogę dla rowerów**, jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego oraz osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch.
4. Kierującemu pojazdem zabrania się wyprzedzania pojazdu na przejeździe dla ~~rowerzystów~~ **rowerów** i bezpośrednio przed nim, z wyjątkiem przejazdu, na którym ruch jest kierowany.

Art. 33.

1. Kierujący rowerem lub hulajnogą elektryczną jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów, **drogi dla pieszych i rowerów** lub pasa ruchu dla rowerów, jeżeli są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić. Kierujący rowerem lub hulajnogą elektryczną, korzystając z drogi dla ~~rowerów i pieszych~~ **pieszych i rowerów**, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustępować pierwszeństwa pieszemu.
- 1a. Kierujący rowerem lub hulajnogą elektryczną może zatrzymać się w ~~śluźce rowerowej~~ **dla rowerów** obok innych kierujących tymi pojazdami. Jest obowiązany opuścić ją, kiedy zaistnieje możliwość kontynuowania jazdy w zamierzonym kierunku i zająć miejsce na jezdni zgodnie z odpowiednio art. 33 ust. 1 lub art. 16 ust. 4 i 5.
5. Korzystanie z ~~chodnika~~ **lub** drogi dla pieszych przez kierującego rowerem jest dozwolone wyjątkowo, gdy:
 - 1) opiekuje się on osobą w wieku do lat 10 kierującą rowerem;

- 2) szerokość chodnika wzdłuż drogi, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 50 km/h, wynosi co najmniej 2 m i brakuje ~~wydzielonej drogi dla rowerów~~, drogi dla **pieszych i** rowerów ~~oraz~~ **lub** pasa ruchu dla rowerów;
6. Kierujący rowerem, korzystając z ~~chodnika albo~~ drogi dla pieszych, jest obowiązany jechać z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego, zachować szczególną ostrożność, ustępować pierwszeństwa pieszemu oraz nie utrudniać jego ruchu.

Art. 33a.

1. Kierujący hulajnogą elektryczną jest obowiązany korzystać z jezdni, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością nie większą niż 30 km/h, w przypadku gdy brakuje ~~wydzielonej drogi dla rowerów~~, drogi dla **pieszych i** rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów.
2. Korzystanie z ~~chodnika lub~~ drogi dla pieszych przez kierującego hulajnogą elektryczną jest dozwolone wyjątkowo, gdy ~~chodnik~~ **droga dla pieszych** jest ~~usytuowany~~ **usytuowana** wzdłuż jezdni, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 30 km/h, i brakuje ~~wydzielonej drogi dla rowerów~~, drogi dla **pieszych i** rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów.
3. Kierującemu hulajnogą elektryczną zabrania się:

3) jazdy po jezdni, z wyjątkiem korzystania z:

- a) pasa ruchu dla rowerów,
- b) przejazdu dla rowerów,
- c) jezdni, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością nie większą niż 30 km/h, w przypadku gdy brakuje drogi dla rowerów, drogi dla **pieszych i** rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów.

Art. 33b.

1. Kierujący urządzeniem transportu osobistego jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów **lub drogi dla pieszych i rowerów**, jeżeli jest ona wyznaczona dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić. Kierujący urządzeniem transportu osobistego, korzystając z drogi dla ~~rowerów i pieszych~~ **pieszych i rowerów**, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustępować pierwszeństwa pieszemu.
 2. Korzystanie z ~~chodnika lub~~ drogi dla pieszych przez kierującego urządzeniem transportu osobistego jest dozwolone wyjątkowo, gdy brakuje ~~wydzielonej drogi dla rowerów~~ **drogi dla rowerów oraz** drogi dla **pieszych i** rowerów.
 3. Kierującemu urządzeniem transportu osobistego zabrania się:
 - 1) ciągnięcia lub holowania innego pojazdu;
 - 2) przewożenia innej osoby, zwierzęcia lub ładunku;
 - 3) czepiania się pojazdów-;
- 4) jazdy po jezdni, z wyjątkiem korzystania z przejazdu dla rowerów.**

Art. 33c.

Kierujący hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego, korzystając z ~~chodnika~~ albo drogi dla pieszych, jest obowiązany jechać z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego, zachować szczególną ostrożność, ustępować pierwszeństwa pieszemu oraz nie utrudniać jego ruchu.

Art. 34.

4. Kierujący pojazdem zaprzęgowym przy wjeżdżaniu na drogę ~~twardą~~ o **nawierzchni twardej** w miejscu, gdzie nie ma dostatecznej widoczności drogi, jest obowiązany prowadzić zwierzę za uzdę.

Art. 37.

4. Zabrania się:

- 1) pędzenia zwierząt po drodze oznaczonej znakami z numerem drogi międzynarodowej, a po innej drodze **o nawierzchni twardej** – w okresie od zmierzchu do świtu;
- 2) pędzenia zwierząt po drodze **o nawierzchni twardej** osobie w wieku poniżej 13 lat;
- 5) zajmowania przez zwierzęta więcej niż prawej połowy jezdni albo drogi dla pieszych, **drogi dla pieszych i rowerów** lub **drogi dla** rowerów.

Art. 43.

1. Dziecko w wieku do 7 lat może korzystać z drogi tylko pod opieką osoby, która osiągnęła wiek co najmniej 10 lat. Nie dotyczy to strefy zamieszkania.
3. Przepis ust. 1 nie dotyczy drogi ~~przeznaczonej wyłącznie~~ dla pieszych.

Art. 47.

1. Dopuszcza się zatrzymanie lub postój na ~~chodniku~~ **drodze dla pieszych** kołami jednego boku lub przedniej osi pojazdu samochodowego o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 2,5 t, pod warunkiem że:
 - 2) ~~szerokość chodnika pozostawionego dla pieszych jest taka, że nie utrudni im ruchu i jest nie mniejsza niż 1,5 m;~~ **szerokość chodnika jest nie mniejsza niż 1,5 m i nie utrudni ruchu pieszych;**
 - 3) pojazd umieszczony przednią osią na ~~chodniku~~ **drodze dla pieszych** nie tamuje ruchu pojazdów na jezdni.
2. Dopuszcza się, przy zachowaniu warunków określonych w ust. 1 pkt 1 i 2, zatrzymanie lub postój na ~~chodniku~~ **drodze dla pieszych** przy krawędzi jezdni całego samochodu osobowego, motocykla, motoroweru lub wózka rowerowego. Inny pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 2,5 t może być w całości umieszczony na ~~chodniku~~ **drodze dla pieszych** tylko w miejscu wyznaczonym odpowiednimi znakami drogowymi.

3. Dopuszcza się postój roweru, hulajnogi elektrycznej lub urządzenia transportu osobistego na ~~chodniku~~ **drodze dla pieszych** w miejscu do tego przeznaczonym, a w razie braku takiego miejsca – jak najbliższej zewnętrznej krawędzi ~~chodnika~~ **drogi dla pieszych** najbardziej oddalonej od jezdni oraz równoległe do tej krawędzi, przy zachowaniu warunków określonych w ust. 1 pkt 2.

Art. 49.

1. Zabrania się zatrzymania pojazdu:
 - 2) na przejściu dla pieszych, na przejeździe dla ~~rowerzystów~~ **rowerów** oraz w odległości mniejszej niż 10 m przed tym przejściem lub przejazdem; na drodze dwukierunkowej o dwóch pasach ruchu zakaz ten obowiązuje także za tym przejściem lub przejazdem;
 - 11) na drodze dla **pieszych i rowerów**, **drodze dla** rowerów, pasie ruchu dla rowerów oraz w służbie ~~rowerowej dla~~ **rowerów**, z wyjątkiem roweru.

Art. 50.

1. Kierujący pojazdem jest obowiązany sygnalizować postój pojazdu silnikowego lub przyczepy z powodu uszkodzenia lub wypadku:
 - 2) na pozostałych drogach ~~twardych~~ **o nawierzchni twardej**:

Art. 54.

1. Pojazd wykonujący na drodze prace porządkowe, remontowe lub modernizacyjne powinien wysyłać żółte sygnały błyskowe.
2. Kierujący pojazdem, o którym mowa w ust. 1, może, pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności, nie stosować się do przepisów o obowiązku jazdy na jezdni lub przy jej prawej krawędzi oraz o zatrzymaniu i postoju, z tym że:
 - 1) na jezdni jednokierunkowej oraz poza obszarem zabudowanym, podczas oczyszczania drogi ze śniegu, dopuszcza się również jazdę przy lewej krawędzi jezdni;
 - 2) jazdę po ~~chodniku~~ **drodze dla pieszych** dopuszcza się tylko przy zachowaniu bezpieczeństwa pieszych.

Art. 78a.

- ~~3. Decyzję o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu wydaje za opłatą organ, o którym mowa w ust. 1, po złożeniu przez właściciela pojazdu lub podmiot, któremu powierzono pojazd w trybie przepisu art. 73 ust. 5, do depozytu w tym organie dowodu rejestracyjnego i tablic rejestracyjnych.~~
- ~~4. Pojazd może być czasowo wycofany z ruchu na okres od 2 do 24 miesięcy. Okres ten może być przedłużony, jednak łączny okres wycofania pojazdu z ruchu nie może przekraczać 48 miesięcy, licząc od dnia wydania decyzji o jego czasowym wycofaniu z ruchu.~~

* * *

Zmiany w ustawie *Prawo o ruchu drogowym*, jakie weszły w życie w dniu 3 października 2022 r. wynikają z wejścia w życie postanowień ustawy z dnia 14 października 2021 r. *o zmianie ustawy transporcie drogowym oraz niektórych innych ustaw*⁸. Zmiany te dotyczą dostępu do danych zgromadzonych w centralnej ewidencji kierowców oraz dodania możliwości weryfikacji przez policjanta danych kierującego, którego prawo jazdy lub karta kwalifikacji kierowcy zostały wydane przez inne państwo niż Rzeczpospolita Polska.

* * *

Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji *zmieniające rozporządzenie w sprawie znaków i sygnałów drogowych*⁹, z dnia 14 października 2022 r. spowodowało zmiany w definicji znaków D-19 i D-20 i umożliwienie dodawania informacji o obiektach turystycznych znajdujących się na liście światowego dziedzictwa UNESCO. Zmiany te obowiązują od dnia 6 grudnia 2022 r.¹⁰

§ 53

- ~~1. Znak D-19 „postój taksówek” oznacza miejsce przeznaczone na postój taksówek, z wyjątkiem taksówek zajętych.~~

Znak D-19 „postój taksówek” oznacza miejsce na drodze przeznaczone tylko dla postoju taksówek, z wyjątkiem taksówek zajętych; znak D-19 obowiązuje do miejsca umieszczenia znaku D-20 „koniec postoju taksówek”; jeżeli na postoju taksówek nie umieszczono znaku D-20, znak D-19 obowiązuje w odległości do 20 m od miejsca jego umieszczenia.

- ~~2. Znak D-20 „koniec postoju taksówek” oznacza miejsce, w którym kończy się postój taksówek; jeżeli na postoju taksówek nie umieszczono znaku D-20, to kończy się on w odległości nie większej niż 20 m przed znakiem D-19.~~

Znak D-20 „koniec postoju taksówek” oznacza miejsce, w którym kończy się odcinek drogi przeznaczony dla postoju taksówek.

§ 63

- Umieszczony na znaku E-9, E-10 lub E-11 symbol światowego dziedzictwa UNESCO wskazuje, że obiekty turystyczne znajdują się na liście światowego dziedzictwa UNESCO.**

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1997.

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 2065.

¹⁰ Tekst skreślony obowiązywał do 5 grudnia 2022 r., a tekst wpisany czerwoną pogrubioną obowiązuje od 6 grudnia 2022 r.

§ 67

4. **Umieszczony na znaku E-22b lub E-22c symbol światowego dziedzictwa UNESCO wskazuje, że obiekty turystyczne znajdują się na liście światowego dziedzictwa UNESCO.**